

Sygn. akt IV U 536/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2020 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Krzywonos
Protokolant:	st. sekr. sądowy Maria Misiuda

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2020 r.

sprawy K. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o podleganie dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu

na skutek odwołania K. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 13 lutego 2020

znak : (...)

I. oddala odwołanie

II. zasądza od K. G. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. kwotę 180 złotych / słownie : sto osiemdziesiąt / tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 536/20

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 14 września 2020 r.

Decyzją z dnia 13 lutego 2020 r. nr(...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. stwierdził, iż K. G. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu w okresie 17 maja 2019 r. do 31 lipca 2019 r. i od 1 września 2019 r.

W uzasadnieniu powyższego stanowiska organ rentowy, powołując się na treść art. 14 ust. 1a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych wskazał, iż objęcie dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku tylko wówczas, gdy zgłoszenie do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych zostanie dokonane w terminie określonym w art. 36 ust. 4 tj. w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia. W pozostałych przypadkach objęcie ubezpieczeniem chorobowym następuje od dnia, w

którym wniosek został zgłoszony. Dodał jeszcze, że za wniosek o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym uznaje się również fakt opłacenia i rozliczenia składki na ubezpieczenia społeczne, w tym dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, o ile nastąpiło to w terminie i w pełnej wysokości.

Zakład podał dalej, iż wnioskodawca prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą od 1 lipca 2010 r

Na podstawie dokonanego rozliczenia należności dla wnioskodawczyni jak płatnika składek ustalono, że składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych w tym na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc od 05/2019 r. do 07/2019 r. opłaciła po ustawowym terminie płatności, natomiast składka za miesiąc 08/2019 r. została opłacona w ustawowym terminie płatności oraz w prawidłowej wysokości.

Pismem z dnia 14.10.2019 r. zwróciła się o wyrażenie zgody na opłacenie po ustawowym terminie płatności składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc 05/2019 r. do 07/2019 r.

W odpowiedzi tut. Oddział ZUS, pismem z 3.12.2019 r., znak (...) poinformował, iż nie została wyrażona zgoda na opłacenie po ustawowym terminie płatności składek za miesiąc od 05/2019 r. do 07/2019 r.

Ponadto poinformowano o opłaconych w zaniżonej wysokości składkach za miesiąc 09/2019r., oraz 10/2019r. (pomniejszyła najniższą podstawę wymiaru składek o dni zwolnienia lekarskiego).

Dalsza analiza konta wykazała, że w dokumentach rozliczeniowych ZUS DRA za miesiące 11/2019 r., oraz 12/2019 r. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (w tym dobrowolne ubezpieczenie chorobowe) stanowi kwota „0”.

W związku z tym wnioskodawczyni podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w okresie 1 lipca 2010 r. do 16 maja 2019 r., oraz od 1 sierpnia 2019 r. do 31 sierpnia 2019 r., a nie podlegała temu ubezpieczeniu od 17 maja 2019 r. do 31 lipca 2019 r. i od 1 września 2019 r.

K. G. złożyła odwołanie o powyższej decyzji podnosząc, iż do dnia 16.05.2019 r. przebywała na świadczeniu rehabilitacyjnym. W wyniku błędu rachunkowego, rzeczywiście doszło do zaniżenia opłacenia składki na ubezpieczenie chorobowe za maj 2019r. w kwocie 31,45 zł. Ten błąd przełożył się na pozostałe miesiące. W konsekwencji pozwany wydał zaskarżoną decyzję. Nie jest więc prawdą, iż wnioskodawczyni opłaciła składki po ustawowym terminie płatności. Prawdą zaś jest, iż za maj 2019 r. zapłaciła składkę w zaniżonej wysokości o wskazaną wyżej kwotę.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie i podtrzymał twierdzenia zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

K. G. prowadzi działalność gospodarczą w ramach spółki cywilnej z mężem. Składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe opłaciła po terminie za miesiące maj, czerwiec i lipiec 2019 r. Wnioskiem z dnia 14 października 2019 r. zwróciła się do ZUS o wyrażenie zgody na opłacenie po terminie składek na ubezpieczenie chorobowe za okresy maj, czerwiec i lipiec 2019 r.

Jako przyczynę opłacenia składek po terminie podała „chwilowy brak płynności finansowej spowodowany brakiem wpłat od kontrahentów”.

Organ rentowy nie wyraził zgody na opłacenie składek po terminie. 28 I 2020 r. wnioskodawczyni w piśmie do ZUS wyjaśniła, że powodem opłacenia składek w niewłaściwej wysokości za miesiąc maj 2019 r. było nieprawidłowe naliczenie składek. Wnioskodawczyni twierdzi, że ten błąd przełożył się na pozostałe miesiące. Niedopłata to 31,45 zł.

Wnioskodawczyni 16 maja 2019 r. zakończyła pobieranie świadczenia rehabilitacyjnego.

Do 17 czerwca 2019 r. winna była złożyć deklarację rozliczeniową za maj 2019 r., do 15 lipca 2019 r. za czerwiec 2019 r., a do 15 sierpnia 2019 r. za lipiec 2019 r. Wnioskodawczyni nie złożyła żadnej z tych deklaracji wobec czego na jej koncie za maj 2019 r. podstawa wymiaru wynosiła 0 zł., za czerwiec 2019 r. podstawa wymiaru wynosiła 0 zł., za lipiec 2019 r. podstawa wymiaru wynosiła 0 zł. Wnioskodawczyni nie opłaciła za te 3 miesiące składek zdrowotnych.

W dniach 12 VI 2019 r., 15 VII 2019 r., 13 VIII 2019 r. i 12 IX 2019 r. wnioskodawczyni wpłaciła należności, które Zakład Ubezpieczeń Społecznych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 21 IX 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczenia składek, do których poboru jest zobowiązany ZUS zaliczył na poczet składek istniejących tj. zdrowotnych gdyż podstawa wymiaru składek na FUS była „0”. 24 IX 2019 r. wnioskodawczyni złożyła do ZUS deklaracje rozliczeniowe za V, VI, i VII 2019 r., gdzie nadwyżki po zaliczeniu na składki zdrowotne zostały rozliczone na składki FUS.

W deklaracjach za IX 2019 r. i X 2019 r. wnioskodawczyni pomniejszyła podstawę wymiaru składek o dni zwolnienia lekarskiego do czego zdaniem ZUS nie była uprawniona, ponieważ od 17 V 2019 r. do 31 VII 2019 r. nie podlegała ubezpieczeniu chorobowemu.

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie akt organu rentowego i zeznań wnioskodawczyni, oraz świadka.

Sąd zważył co następuje:

Ubezpieczenie chorobowe w przypadku osób prowadzących działalność gospodarczą, jest ubezpieczeniem dobrowolnym z mocy art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2020 r poz. 266) i podleganie temu ubezpieczeniu zależy wyłącznie od dotrzymania jego warunków przez ubezpieczonego.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy objęcie dobrowolnie ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi i chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku o objęcie tymi ubezpieczeniami, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został zgłoszony, z zastrzeżeniem ust. 1a. W myśl art. 14 ust. 1a ustawy objęcie dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku tylko wówczas, gdy zgłoszenie do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych zostanie dokonane w terminie określonym w art. 36 ust. 4, a więc w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia. Ust. 2 stanowi, że ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe, o których mowa w ust. 1, ustają: 1) od dnia wskazanego we wniosku o wyłączenie z tych ubezpieczeń, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został złożony; 2) od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie - w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność i osób z nimi współpracujących, duchownych oraz osób wymienionych w art. 7 i 10. Jak podkreśla się w orzecznictwie, w świetle art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, wygaśnięcie dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego następuje z mocy prawa, niezależnie od woli ubezpieczonego i treści pierwotnie złożonego wniosku. Nieopłacenie składki w pełnej wysokości stanowi bowiem "nieopłacenie w terminie składki należnej na ubezpieczenie", na co wskazuje art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy. W pojęciu "nieopłacenie w terminie składki" mieszczą się trzy sytuacje: nieopłacenie w terminie składki w ogóle za dany miesiąc, opłacenie składki w niepełnej wysokości oraz opłacenie składki z przekroczeniem terminu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 4 września 2012 r., sygn. akt III AUa 409/12, lex nr 1217662 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 14 listopada 2017 r. III AUa 340/17 lex nr 2418130).

W niniejszej sprawie zgłoszenie K. G. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych: emerytalnego, rentowych i wypadkowego oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, nastąpiło w dniu 1 VII 2010 r.

Wobec nie złożenia deklaracji rozliczeniowej za V, VI, VII 2019 r. w ustawowych terminach (tj. do 17 V 2019 r., 15 VII 2019 r., do 16 VIII 2019 r.) podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wynosiła zero.

Wpłacone 12 VI 2019 r., 15 VII 2019 r., 13 VIII 2019 r. i 12 IX 2019 r. kwoty zostały w związku z tym zaliczone w poczet zobowiązania istniejącego tj. składek zdrowotnych.

Po złożeniu 24 IX 2019 r. deklaracji rozliczeniowych za V, VI, VIII 2019 r. nadwyżka po rozliczeniu składek zdrowotnych została zaliczona na poczet pozostałych składek i tu niedopłata wynosiła 31,45 zł. Różnicę z tytułu wysokości składek (niedopłaty) wnioskodawczyni wpłaciła 21 XI 2019 r. czym pokryła niedopłatę za maj 2019 r.

Tym samym składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe zostały zaliczone i pokryte dopiero we wrześniu 2019 r. po złożeniu deklaracji rozliczeniowych.

Organ rentowy nie przywrócił wnioskodawczyni terminu do zapłaty składki po terminie z powodu braku środków finansowych.

Sąd dokonując oceny tej decyzji podziela stanowisko ZUS, że brak środków finansowych nie jest podstawą do przywrócenia terminu do opłaty składki na dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne. Przedsiębiorca tak powinien prowadzić swoje sprawy finansowe, aby zabezpieczyć należności na rzecz ZUS.

Podczas rozprawy wnioskodawczyni stwierdziła, że nie wiedziała co było napisane we wniosku o przywrócenie terminu do opłacenia składek po terminie, podpisała pismo nie czytając go, bo zaufała biuru księgowemu.

Przedsiębiorca winien dopełnić należytej staranności w zakresie kierowanych do ZUS wniosków, czy pism, bo to on jest za nie odpowiedzialny.

To tłumaczenie nie może działać na korzyść wnioskodawczyni, bo jest to zachowanie naganne i nie mogące odnieść pozytywnego skutku.

Biuro rachunkowe wykonuje pracę na rzecz przedsiębiorcy, ale jeżeli przedsiębiorca się podpisuje pod dokumentem, to wyraża swoją decyzją wolę zawartą w tym dokumencie.

To wnioskodawczyni winna dbać o swoje interesy również w zakresie dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, gdyż ponosi konsekwencje tego zaniechania.

Organ rentowy prawidłowo dokonał rozliczenia wpływów składek na ubezpieczenie zdrowotne, skoro nie było deklaracji rozliczeniowych za V, VI, VII 2019 r., a następnie po ich złożeniu zaliczył nadwyżkę na poczet składek na ubezpieczenie społeczne i chorobowe za IV 2019 r. po złożeniu deklaracji rozliczeniowych za V, VI, VII 2019 r.

Tym samym istotnie od 1 V 2019 r. do 31 VII 2019 r. wnioskodawczyni nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. To spowodowało też, że nie mogła pomniejszyć składki za IX i X 2019 r., gdyż nie miała prawa do zasiłku chorobowego za okres od 4 IX 2019r.

Skoro zaskarżona decyzja ZUS nie narusza prawa, odwołanie należało oddalić zgodnie z art. 477¹⁴ § 1 kpc.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z art. 98 kpc.